

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : **259**

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 2/551; C. Senatosu : 2/50)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 855)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1131*

2 . 5 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 30 . 4 . 1973 tarihli 101 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, dosyasıyla birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

S. Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu teklif 30 . 7 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 30 . 4 . 1973 tarihli 101 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 855)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 2/50
Karar No. : 2

9 . 5 . 1973

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 30 Nisan 1973 tarihli 101 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oyla kabul edilen, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 2 Mayıs 1973 tarihli ve 4131 sayılı yazılılarıyla Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiştir. Cumhuriyet Senatosunun 8 Mayıs 1973 tarihli 63 ncü Birleşiminde Sosyal İşler ile Bütçe ve Plân komisyonlarından beşer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 9 Mayıs 1973 tarihli Birleşiminde Çalışma Bakanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Millet Meclisi metni, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 ve 67 nci maddeleriyle 71 nci maddesinin (C) bendinin değiştirilmesini ve anılan kanuna geçici bir madde eklenmesini ve böylece, bu kanuna tabi sigortalı işçilerden vefat edenlerin, dul kalan eşleriyle sakat ve malûl çocuklarına bağlanacak dul ve yetim maaşlarının T. C. Emekli Sandığı Kanunundaki esaslara uygun bir seviyeye çıkartılmasını öngörmektedir.

Bu suretle sosyal güvenlik sahasında bir eşitlik sağlanmaktadır.

Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ile Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Hamdi Özer tarafından getirilen ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda gerekli değişikliklerin yapılmasını öngören tekliflerin birleştirilerek görüşülmesi neticesinde tedvin olunan Millet Meclisi metni, aynı zorunluluklar gözetilmek suretiyle komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1. 2. 3. 4. 5 ve 6 nci maddeleri komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Millet Meclisi metninin, sosyal güvenlik müesseselerine ilişkin mevzuattaki farklılıkları gideren ve uygulamada eşitliği sağlayan temel fikri komisyonumuzca da benimsenmiş; ve bu haliyle kanun teklifinin öncelikle ve ivedilikle görüşülmek üzere Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna sevkî kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan
Trabzon
A. Ş. Ağanoglu

Sözcü
Samsun
R. Işitan

Kâtip
C. Bşk. Seç. Üye
V. Güvenc

Edirne
N. Ergeneli

Afyon K.
K. Karaağaçlıoğlu

Gaziantep
S. Tanrıeri
Toplantıda bulunamadı.

Tabii Üye
K. Karavelioğlu

Tabii Bağımsız
Söz hakkım saklı.
M. Özgüneş

Zonguldak
T. R. Baltan
Toplantıda bulunamadı.

Erzurum
E. Somunoğlu
Toplantıda bulunamadı.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici maddede eklenmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 23. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I) Ölen sigortalının 88 nci madde gereğince tespit edilecek yıllık kazancının % 70'inin;

A) Dul karısına % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi;

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malûl veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi;

C) Çocuklardan :

a) 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışamayacak durumda malûl bulunan ve Sosyal Sigortalıya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortalıya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arısında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si,

Oranında yıllık gelir bağlanır.

Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup gelire hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar.

II) Sürekli iş göremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş bulunan sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine, sigortalıya verilen sermaye nazara alınmaksızın bu kanun hükümlerine göre gelir bağlanır.

III - Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebî düzeltilmiş yahut babalığı hükmüne bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak gelirden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

IV - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 70'ini geçemez. Bu sınırın aşılmasını için gerekirse, hak sahibi kimselerin gelirlerinden orantılı olarak indirimler yapılır.

V - Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan gelirler çocuğun 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışamayacak durumda malûl olan erkek çocukların gelirleri bu yaşlara varduktan sonra da kesilmez. Ancak geliri kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışamayacak durumda malûl olanlara, Sosyal Sigortaya yhut Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartı ile, malûllük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden gelir bağlanır. 101 nci madde hükmü saklıdır.

VI - Sigortalının dul karısı evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da gelir almaya hak kazanan dul karıya, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

VII - Sigortalının kız çocuklarına bağlanan gelirler, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takibeden devre başından itibaren kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde 1 nci bölümün (C) fıkrası hükmü

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da gelir almaya hak kazanan kimseye bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 68 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 68. — Ölen sigortalının aylık bağlanmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır.

I - Ölen sigortalının 67 nci madde gereğince tespit edilecek aylığının ;

A) Dul karısına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi ;

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmayacak durumda malül veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi ;

C) Çocuklardan ;

a) 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışmayacak durumda malül bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tâbi bir işte çalışmayan buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si,

Oranında aylık bağlanır.

Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup aylığa hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar.

II - Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babahği hükme bağlanmış çocuklar ile, sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanır.

III - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılmanması için gerekirse hak sahibi kimselerin aylıklarından orantılı olarak indirmeler yapılır.

IV - Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan aylıklar, çocuğun 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışmayacak durumda malül olan erkek çocukların aylıkları bu yaşlara vardıldıktan sonra da kesilmez. Ancak aylığı kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışmayacak durumda malül olanlara, Sosyal Sigortaya yahut Emekli Sandıklarına tâbi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartıyla malüllük durumlarının tespitine esasteşkil eden rapor tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden aylık bağlanır. 101 nci madde hükmü saklıdır.

V - Sigortalının dul karısı evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da aylık almaya hak kazanan dul karıya bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

VI - Sigortalının kız çocuklarına bağlanan aylıklar, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takibeden devre başından itibaren kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde I nci bölümün (C) fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kimseye bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 71 nci maddesinin (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

C) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda malûl bulunan erkek çocuklarla evli olmayan kız çocukların her birine % 25'i,

Yukarıki fıkrada belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayanların her birine % 50'si,

Toptan ödeme şeklinde verilir.

MADDE 4. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen sigortalıların, gelir veya aylıkları kesilmiş olan yahut gelir veya aylık bağlanmamış bulunan kimselerinden, bu kanun gereğince gelir veya aylığa hak kazananlarına kanunun yürürlük tarihinden sonra yazılı talepte bulunmaları halinde, bu kanunun yürürlük tarihini takibeden dönem başından itibaren gelir veya aylık bağlanır.

Bu kanunun 1 nci maddesi ile değiştirilen 23 nci maddenin V, VI ve VII nci bölümleri ile 2 nci maddesi ile değiştirilen 68 nci maddenin IV, V ve VI nci bölümleri hükümleri saklıdır.

Çeşitli sigorta kanunlarına göre eş ve çocuklara ödenmekte olan gelir ve aylıklar aynı dönem başından itibaren bu kanunla değiştirilen 23 ve 68 nci maddelerde belirtilen esaslara uygun olarak bağlanacak gelir ve aylıklar seviyesine getirilir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

